

ga. Darja Bavdaž Kuret
Ministrca za razvojno sodelovanje
Ministrstvo za zunanje zadeve RS

3. marec 2017

Zadeva: Stališče slovenskih nevladnih razvojnih in humanitarnih organizacij o drugem osnutku Soglasja za razvoj pred neformalnim zasedanjem Sveta EU za zunanje zadeve v formatu ministrov za razvojno sodelovanje, Bruselj, 16. marec 2017

Spoštovani!

Slovenske nevladne razvojne in humanitarne organizacije (NVRO) z zanimanjem spremljamo razvoj pri oblikovanju novega Soglasja za razvoj. Veseli nas, da je dokument trdno uvrščen v Agendo 2030 za trajnostni razvoj, da priznava tesne povezave z drugimi krovnimi dokumenti, kot je Pariški sporazum o podnebnih spremembah, in da izhaja iz širše evropske vizije. Skupen in usklajen pristop držav članic in institucij Evropske unije (EU) mora ostati izhodišče Soglasja. Nekoliko pa nas skrbi namen dokumenta, saj se nakazuje, da bi znal biti v prvi vrsti usmerjen k doseganju prioritet zunanjih ukrepov EU, namesto da bi bil njegov prvotni cilj odpravljanje revščine in neenakosti.

Pri določenih vprašanjih, kot so skladnost politik za razvoj ter enakost spolov, drugi osnutek dokumenta pomeni korak v pravo smer. Žal pa je pri novem osnutku še težje kot v prvi verziji razbrati usmeritve delovanja EU do leta 2030. Vanj so vključene številne resda pomembne teme in deklarativne namere k njihovi podpori, razpršenost pa je vedno večja, kar nedvomno ne prispeva k učinkovitem delovanju v partnerskih državah. Menimo, da se mora v procesu oblikovanja končnega osnutka dokument znatno skrajšati, ob tem pa je potrebno opraviti temeljit razmislek kaj države članice in EU institucije vidijo kot njihovo dodano vrednost, ki lahko prispeva k uresničevanju Agende 2030. Dokument, ki vsebuje skoraj vse možne teme v okviru razvojnega sodelovanja, ne more predstavljati vizije EU.

Poleg potrebe po manjšem številu veliko bolj opredeljenih tem, mora Soglasje vsebovati tudi zelene rezultate, na podlagi katerih bo po preteku časovnega okvira moč oceniti uspeh evropskega razvojnega sodelovanja. Pri tem se je potrebno osredotočiti ne le na proizvode razvojnih politik, temveč tudi na njihove učinke, ki se ohranijo tudi na dolgi rok, po zaključku dejavnosti (razlika med t.i. »outcome« in »output«).

V nadaljevanju podajamo nekoliko podrobnejše pripombe na Soglasje:

1. Kot zapisano v pripombah NVRO na prvi osnutek dokumenta, ponovno ni razvidno na kakšen način bo delovanje EU sledilo nacionalnim razvojnim načrtom partnerskih držav. Veseli nas poudarek na skupnem in usklajenem delovanju držav in institucij EU na terenu, pri tem pa je seveda potrebno zagotoviti možnost vključevanja vseh

deležnikov. Prav tako podpiramo potrebo po diverzificiranem delovanju EU, ki temelji na nacionalnih okoliščinah partnerske države.

2. Pozdravljamo zavezo, da bo skladnost politik za razvoj (PCD) izhodiščna točka vseh EU politik. Veseli smo, da je v drugem osnutku Soglasja področje PCD podrobneje opredeljeno in igra večjo vlogo v načinih delovanja EU. Zelo smo naklonjeni omembi nekaterih načinov za preverjanje skladnosti delovanja EU. Tovrsten nadzor mora veljati za vse aktivnosti EU, ne le večje, kot zapisno v dokumentu. Še vedno pa manjkajo mehanizmi prevzemanja odgovornosti v primeru kršenja tega načela.
3. Enakost spolov je v dokumentu definirana kot prioriteta in presečna tema, kar močno podpiramo. Zadovoljni smo tudi z referenco na spolno in reproduktivno zdravje in pravice, ki se mora ohraniti v dokumentu, še posebej v luči ponovno sprejete »Mexico City Policy« v Združenih državah Amerike, ki bi lahko obveljala tudi polovico trajanja Soglasja. Pričakujemo, da bo EU na tem področju igrala aktivno vlogo, saj bo potrebno sanirati posledice ameriške politike.
4. 38. odstavek, ki naslavlja migracije, slabo odraža realnost migracij, ki so vedno bile in vedno bodo del človeštva – in ne dolgoročni fenomen, kot zapisano v Soglasju. Stavek, ki govori o najslabšem scenariju, pri katerem se migrantom odreče človekove pravice, ne predstavlja najslabšega scenarija, temveč redno prakso EU, kar je v Sloveniji potrdilo sprejetje Zakona o tujcih. V Soglasju je moč najti številne reference na univerzalnost in neodtujljivost človekovih pravic. Pozivamo Vas, da na neformalnem srečanju razvojnih ministrov podprete vključitev teh referenc tudi v odstavke, ki se nanašajo na migracije, in sicer za vse migrante, ne glede na njihov status.
5. Prav tako menimo, da mora Soglasje namesto parcialne migracijske politike, ki temelji le na upravljanju priseljevanja, preiti na celovito migracijsko politiko. Ta je osnovana tako na imigracijah v EU in emigraciji iz EU, s čemer se izogne pogledu skozi nacionalistična očala. V celovito migracijsko politiko bi bilo smiselno vključiti tudi spodbujanje medkulturnega in medverskega dialoga, kot tudi strpnosti, ozaveščanje javnosti in globalno učenje. Predlagamo, da se kot način za spopadanje s t. i. nedokumentiranimi migracijami vključi povečevanje varnih poti preseljevanja v EU (72. odstavek).
6. Krepitev odpornosti prebivalstva na posledice okoljske degradacije je ob vedno večjem vplivu podnebnih sprememb nujno potrebna, s ciljem izboljšanja možnosti za preživetje in dostojno življenje. Veseli nas omemba povezave med okoljsko degradacijo in okoljskimi migracijami, smotrno bi bilo storiti še nadaljnji korak in okoljske migracije vključiti v celovito migracijsko politiko EU.
7. Veseli nas, da ima novi osnutek jasnejše reference na civilno družbo. V primerjavi s težo, ki jo Soglasje usmerja privatnemu sektorju, pa vloga civilne družbe pri razvojnem sodelovanju ne nosi dovolj teže. To nikakor ne odraža realnosti in pričakujemo, da bo končna verzija dokumenta bolj uravnotežena. Kot pozitivno pa

ocenjujemo jasnejše zaveze glede zagotavljanja kriterijev in načel, ki jih mora privatni sektor izpolnjevati.

8. V odstavku, ki se nanaša na odtekanje kapitala v davčne oaze, bi bilo potrebno dodati, da bo EU ne le sodelovala s partnerskimi državami pri reševanju te težave, temveč bo tudi na domačih tleh aktivno delovala v smeri odpravljanja anomalij. Podobno bi bilo potrebno v odstavku, ki naslavlja trajnostno kmetijstvo, nasloviti vprašanje subvencioniranja kmetijstva znotraj EU. Oboje je skladno z v Soglasju večkrat zapisano namero o uresničevanju PCD.

Podrobneje izpostavljene vsebine so potreben, ne pa tudi zadosten pogoj, ki bi Soglasju dal vizijo in strateške usmeritve, ki naj jim države in institucije EU sledijo pri razvojnem sodelovanju v prihodnjih letih. NVRO smo nad dokumentom razočarane, saj ga ocenjujemo kot nabor možnih aktivnosti v razvojnem sodelovanju EU, ki sicer naslavlja številne potrebne procese in spremembe, nikjer pa ne opredeli kako naj bi do njih prišlo in, še pomembnejše, kakšna naj bi bila vloga EU pri njihovem doseganju in uresničevanju Agende 2030. Zato Vas pozivamo, da na neformalnem srečanju razvojnih ministrov pozovete k večji osredotočenosti, ciljni naravnosti in jasni opredelitvi vloge držav članic in institucij EU v razvojnem sodelovanju do leta 2030.

S spoštovanjem,

Ana Kalin
oblikovalka politik in analitičarka

Gradivo izraža mnenje avtorjev in ne predstavlja uradnega stališča Vlade Republike Slovenije.